

Dezinformace ohrožují naši práci s mladými lidmi i dospělými, potvrzují sociální pracovníci/ce

Praha, 6.5. 2025 – Předsudečné a nenávistné projevy k jiným skupinám, dezinformace týkající se války na Ukrajině, nereálné výzvy ke snadným přivýdělkům, obsahy vyvolávající nedůvěru ve zdravotnický systém i instituce státu obecně – to jsou nejčastější témata, se kterými se v dezinformačních materiálech setkávají klienti terénních sociálních pracovníků a pracovníc. Nejčastěji se s nimi setkávají na sociálních sítích a podle více než poloviny dotázaných dezinformace komplikují jejich práci s klienty/kami a jejich důvěru ve veřejné instituce. Vyplyvá to z výsledků ankety, kterou mezi svými členy provedla Česká asociace streetwork.

Erikovi je dvanáct. Už třetím rokem pravidelně dochází do nízkoprahového klubu. Vyrůstá na sídlišti s matkou samoživitelkou a dvěma mladšími sourozenci. Setkává se tu pravidelně se širokým spektrem lidí, včetně romských rodin nebo těch, kteří uprchli před válkou z Ukrajiny. Erik tráví dost času na internetu, nachází tam i dezinformace, ze kterých převzal nenávistné postoje k Romům a Ukrajincům. *"Opakovaně je říkal ostatním, kteří chodí spolu s ním do klubu. Nelíbilo se nám to, ale místo konfrontace jsme mu i ostatními dětem v klubu nabídli prostor pro rozhovor. Ptali jsme se, odkud bere informace, mluvili o tom, jaký je rozdíl mezi fámou a ověřenou informací,"* vysvětluje **Barbora Janurová**, sociální pracovnice nízkoprahového klubu Pacific na Praze 14.

Na rozhovor navázalo tematické odpoledne v klubu zaměřené na dezinformace a mediální gramotnost. Ti, kdo do klubu přišli, si zkoušeli, jak rozeznat dezinformaci a jak ověřovat informace. *"Potvrzují, že dezinformace dnes ovlivňují životy lidí už od dětského věku. Náš klub tak pro ně může být nejen místem bezpečného přijetí, ale i prostorem, kde může docházet k otevřeným rozhovorům, podpoře kritického myšlení a bourání předsudků. Leckdy je to běh na dlouhou trať, ale ovlivňujeme tak budoucí pohled mladých lidí na svět kolem nich i na ně samotné,"* doplňuje Barbora Janurová.

Důvěra je zásadním pilířem

Dezinformace mají často vliv i na samotný vztah mezi sociálními pracovníky a jejich klienty. *"Když chceme klientům vysvětlit, že se jedná o dezinformaci, začnou se s námi často hádat, že to tak není. Konflikt narušuje náš vzájemný vztah a může tím být narušena i důvěra klienta k nám, která je přitom pro naši spolupráci zásadní,"* popisuje jednu konkrétní zkušenost **Adéla Kovářová** z klubu Akcent, který v Rokycanech provozuje Diakonie Západ.

Sociální pracovníci a pracovnice uvádí, že v poslední době se velmi často od klientů dozvídají o **manipulativních a nereálných článcích o tom, že lidé, kteří uprchli před válkou na území Ukrajiny do Česka, jim zde berou práci, nebo mají přednostní právo na získání bydlení nebo sociální dávky.**

Mezi další častá témata, se kterými se terénní sociální pracovníci/ce u svých klientů opakovaně setkávají, patří různé **phishingové zprávy, které jim nabízí snadné zbohatnutí**, když se zapojí do chytrého investování nebo jiných forem snadného výdělku. Sociální pracovníci/e uvádí i příklady videí, která **relativizují dopady užívání návykových látek nebo ospravedlňují nenávistné, extremistické a sexistické názory.**

"Dezinformace často útočí na základní lidskou potřebu jistoty a bezpečí, vyvolávají strach. U skupin lidí žijících v chudobě je snadné vzbudit obavu o živobytí a pomoc. Proto někteří klienti a klientky paradoxně slyší na apely osob či politických stran, které jim ve skutečnosti nijak nepomáhají, nesnaží se zlepšit jejich šance na lepší život, naopak lidmi v chudobě pohrdají. Bohužel zároveň podporují nedůvěru ve stát a jeho instituce. Je to zásadní problém, neboť důvěra je pilířem demokracie," doplňuje **Martina Zikmundová**, ředitelka České asociace streetwork.

Specifickou oblastí dezinformačních textů a videí, která byla velmi silná během covidové pandemie, ale u řady lidí je

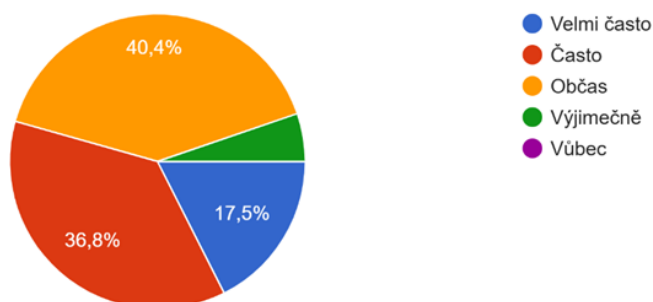
stále přítomná a vzájemně ji sdílí – jsou **ty, které se týkají oblasti zdraví**. Jde o řadu materiálů varujících před dopady očkování a odrazujících od něj.

Sociální pracovníci a pracovnice: Dezinformace jsou pro nás významné téma, chceme se více vzdělávat o práci s nimi

V anketě České asociace streetwork uvedla **více než polovina (54,3 %) dotázaných sociálních pracovníků a pracovnic, že dezinformace mají často vliv na život a jednání jejich klientů**. Nejčastější oblasti života klientů, na které mají dopad dezinformace: **předsudečné a nenávistné projevy (86 %), politické názory (67 %), zdraví (49 %), nakládání s financemi (47 %), důvěra v instituce, stát (46 %)** (v odpovědích bylo možné uvádět více témat).

1) Jak často se u klientů/klientek setkáváte s tím, že na jejich život a jednání mají vliv dezinformační emaily, články nebo příspěvky ze sociálních sítí?

57 odpovědí

Přes 80 procent dotázaných zároveň v odpovědích uvedlo, že téma dezinformací je pro ně při práci s klientem významné a téměř 65 procent z nich cítí potřeby se v oblasti dezinformací a práce s nimi více dozvědět. Do ankety provedené během dubna 2025 se zapojilo 58 terénních sociálních pracovníků a pracovnic z různých míst České republiky.

Jak reagují na dezinformace ve Švédsku

Téma vlivu dezinformací a práce s nimi bude zastoupeno i na blížící se konferenci České asociace streetwork s podtitulem „Důvěra jako podmínka sociální práce“. Konference se bude konat 15. a 16. května v Praze. Tématu se ve svém příspěvku budou věnovat **Hatice Tarhan, Jonna Åström a Zlate Musli**, které působí jako **pracovnice městského úřadu v Göteborgu**. V městské části Hisingen pracují s metodou, která reaguje na rostoucí počet dezinformací včetně těch o švédských sociálních službách. Prostřednictvím cílených osobních setkání s občany se snaží vyvracet nejčastější mýty uváděné v dezinformačních materiálech a pomáhají obnovovat důvěru občanů v tyto služby i veřejné instituce.

Více informací:

Martina Zikmundová, ředitelka České asociace streetwork

tel.: +420 774 913 777

mail: zikmundova@streetwork.cz